то е
Ферадска
каза, Димо-
тишки са
нахия.

Дуган Хисар
е [illegible]
повечето й ту-
рски села.

Дуган Хисар на запад от градът Фере и към Авер от Дедеагачъ на едно равнище в' полите на планина Китка. По преданието нѣкога се наричало Градеца а сегашното название се види да носи от ~~старитѣ~~ грамадитѣ развалини ~~на~~ на стари крѣпости които, както се вижда са още от врѣмето на Филипа Македонски Защото много монети отъ този царь се намират около тия крѣпости. На С.З. от селото се простира планината Китка която се разклонява на запад и на исток и възвива на юг от селото та образува една котловина, в' срѣдата на която е Доган Хисар. Мѣстността му е прѣкрасна и плодородна, населението здраво и юначно. Селото се състои от 400 къщи — в' които живѣят до 500 челяди а жители 3000. Прѣз селото протичат двѣ рѣки голѣма рѣка и малка рѣка, които извират от план. Китка. В' срѣдѣ селото има едно общо хорище насадено от старитѣ с' брѣстове. Около хорището са черквата, училището селский дом (метох) и нѣколко дюкяна. На 15 август храмът на църквата Успение Бог-ци става тридневен събор и панаир, на който се купуват и изнасят килими, халища, аби дебели, масло, сирене, мед, восък, и паламуд (дъбилни вещества за табацитѣ). Прѣдполага се да е владѣл тѣзѣва Момчил воевода и старитѣ укрѣпления да са били още здрави и да му са служили за твърдини. Има прѣдание че от това село са се разселили 12 други села между които в' Ахъръ [illegible] и Булгар кьой в' ~~Гюмюрджинско~~ Ксантийско. в' блатното поле. Въ врѣме на прѣвзятието Дуган Хисарци доста врѣме са се противили на турцитѣ и послѣ се подчинили на условия, обаче турцитѣ основали 4-тѣ малки села в' Дуган-Хисарската котловина: Ходжа кьой, Кара Каяк, Сърндъдарак, и Бадурган. Котловината в' която лежат тия села и Дуган Хисар образувана от Китка ~~[illegible]~~ дърта равнище от 2 ч. на шир и 1½ на длъж. Тия турци са мъчили и особено 2-та бея Токатли и Кара Хасан да ги потурчат по Дуган Хисарци са противили и отстояли вѣрата си. От Фереската каза в' Димотишко и въобще от всичкитѣ родопи до Дуган Хисарско най напрѣд в' черковний въпрос са присъединиха към българитѣ и отвъргнаха гръц. владика и въведоха бълг. язик в' църквитѣ и училищата. Дуган Хисарци са рупци, тѣ са спазили езикът, дрехитѣ, нравитѣ, обичаитѣ на старото село. а особено 12 тѣ села в' блатното поле. Климатът е прохладен като планински и приморски. ~~Н~~ Вечето вѣе юг наричан тука лодос. — (В' нечетитѣ и горни склонова на родопитѣ има български села) — В' Дуган хисар колят курбан на св. Илия, 20 юлий, ктб излизат на С.И. вън 1½ час от селото на планина Китка (Чичекли), дѣто на поляната има едно черковище и там свещеникъ извършва бож. литургия. Слѣд нея селянитѣ ще заколят всѣкой по едно агне курбан и тамо ще ги печат на шиш. Като са опечат, свещеникът ще ги пѣе една и ще прикади. Прѣди яденето ще пият от паурчетата нѣколко наздравици ракия и ще се прѣкръсят за ядене, а слѣд ядене ще извадят от торбитѣ си кратунитѣ си пълни с' вино да пият, като си натравят глават ще свирят гайдитѣ и гъдулкитѣ (гусликитѣ) до 8-9 часът, и свирник ще си ~~отиват~~ в' селото.

ГРАДСКИ АРХИВ СОФИЯ